

ЙОРДАН ХАДЖИЕВ
КАК ПАНЧО СТАНА СТУДЕНТ

chitanka.info

— Боянчо, дай още две малки и нещо за тебе!... Много добро момче е този Боянчо!

— Казвай нататък.

— Влизам. Добър ден!... Нищо. Седи зад бюрото — малко дебеличка, малко нисичка, с деколте. Пише. Не ме поглежда. Добър ден, казвам, другарко. Вдигна глава. „Какво обичате?“ Добър ден. „Е, добър ден, какво има?“

— Стоя и гледам тавана. Дошъл съм, казвам, другарко, да запишем едно момче за студент. Иска да става доктор, мерак му е, и на нас ни е мерак, та дойдох да го запишем. Добро момче е, ама ние сме по-долна ръка хора... А, браво, Боянчо! Наздраве!

— Наздраве!

— И на всички ни е мерак, другарко. Той е един на трима братя. Бате Ненчо е женен, ама не си родиха, пък аз, доде усетя, годините минаха. И само брата Стойчо. Едно на три къщи — Панчо. Дядо му във войната едно време бил фелдшер, та оттогава... „Момент, другарю, не знаете ли реда?“ Отде да зная! „Ами има списъци, след няколко дни ще излязат и щом е издържал изпитите, ще го класираме...“ Обяснява. А аз карам моята: — Другарко, казвам, нека го запишем още сега. Дошъл съм специално затова. От село. „Не може.“ Що да не може? „Щото не е разрешено!“ Ама ще си платя каквото трябва, госпожа...

— Онази стана. Огледа ме и с всичкия си акъл взе да ми обяснява, че най-напред подавали документи, после държали изпити, туряли им бележки и като получили необходимия бал... То какво е? — питам. Взе да чупи ръце, нервира се. Изприказва каквото трябва и реши, че ми е станало ясно. Обърна гръб. С други думи, измитай се.

— Мина минута-две. По едно време се обръща. Раздразнена. „Какво искате още?“ Другарко, казвам, дай да го запишем още сега. Пет лева ще дам!

— Тя си пое дъх. „Другарю, толкова време ви обяснявам — не може! Ако влезе, няма нужда от пари, а ако не влезе, всякакви приказки са излишни!“ Десет лева ще дам, другарко. „Ама вие разбирате ли какво говоря! И сто да дадете, и двеста — все то! Как да ви обясня, човек ли сте или...“ И пак обръща гръб... Боянчо, дай още две малки, че стана горещо! Много добро момче е този Боянчо.

— После?

— После аз си стоя. Мислех за татя. Знаеш ли какво нещо е старият?... Като рече „Панчо“, сълзи му излизат на очите! Името му носи и е един на бая имот. Родът на него се надява! А тати парици има!...

— И заровено!...

— Тъй че моята задача беше: на всяка цена доктор! Мъчна работа. На всичко отгоре този хлапак не ще. Наумил си да става инженер.

— Биваше ли го в училието?

— Абе средна работа. Тройки, четворки. Но по математика го биваше — пет и шест.

— А секретарката?

— Кино! Тя пише, аз стоя. Тя не мърда от стола, аз не мърдам от пода. По едно време ѝ се събра, че като скочи: „Вие още ли сте тука, как може толкова нахалство, махайте се веднага!“ Само дето не креци. Аз — спокойно. Изчаках я да се навика и рекох: „Ще дам сто лева, другарко“. Онази се слиса. Както се беше зачервила, отпусна ръце, тръсна се на стола и изохка: „Такъв човек за пръв път виждам! Идиот ли сте, или психопат? Не мо-же! А щом е невъзможно, значи махайте се отгук! Махайте се! Разбрахте ли или да започвам отново!...“. Едвам диша.

— „Другарко, казвам, двеста лева ще дам!“

— Млъкна. Седи срещу мене и ме гледа. Даже не мига. Побърка се жената, та взех чашата и ѝ налях вода. Подавам, и още по-кротко: „Триста лева!“.

— Изведнъж трепна. Нещо я накара да се усъмни. Махна чашата, взе да ме мери отдолу и да стиска уста. Накрая отсече: „Не може, другарю, излишно е да говорим!“.

— Но се развълнува. Тогава реших да настъпя. „Другарко, казвам, вие сте много мила и изискана жена, съжалявам, че не съм по-млад. И навремето не ме харесваха особено, ама нейсе, не връзвайте кусур. Нека се разберем... Зная, че с пет лева не става. И с десет. И петстотин да дам, все то. Всеки риск има стойност. Но ако ви предлага хиляда? Две? Ами ако извадя сега пет или десет хиляди и ги оставя без една разписчица даже? Помислете, това е една кола и ходене в Париж! Апропо, мислех да ви предлага именно кола!“

— Гледа ме като гръмната. Поклоних се, пуснах една усмивка от едното време и си взех довиждане. Разбира се, чоколом, един френски парфюм. „Пак ще дойда, госпожа, казвам, моля да ме извините за безпокойството!“

— Бре, майка му мечка, личи едновременният търговец! Помня те оттогава, не си поплюваше!

— Стария да видиш какво беше!... Боянчо, мойто момче!...

— Приеха ли го накрая?

— Тате искаше да е в началото на списъка. И за това, казва, ще платя. Ти си помисли, от трима сина един внук! В нашия род като речеш „Панчо“, все едно че си рекъл Свети Иван Рилски!

— И сега учи?

— Учи.

— Ще става доктор.

— Няма.

— Нали каза...

— Там е работата, че казах. И не само... Толкова суха пара не сме губили никога, макар големи рискове да сме правили. Ти ме знаеш. И тате не помни такава загуба.

— Какво се случи?

— В рана бъркам!... Панчо, туй дете, ни подлъга. Подало си документите за инженерство, ходило на изпити и ги издържало, без да знаем. Приели го. Всички задачи решило. Записа и сега се явява на изпити.

— А сега де! И какво инженерство?

— Минно. Старият ще се поболее. Все за него мисли. Ще свърши, вика, ще иде нейде под земята и там ще го затрупа! Дал ни е дума да му намерим работа тука в министерство. Ще му намерим! Ама то пак ще ни излъже! Те не го познават. То няма жал за парата. То не знае онова време! Помни ми думата, ще свърши и ще иде в някоя мина!... Тъй ще се ожени, тъй и ще пропилее всичко!... Че и не го късат!... Боянчо, две малки, мойто момче!...

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.